2.1 บทวิเคราะห์

กระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาระยะ 5 ปี กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้มีการนำยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงการทำงานเพื่อเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องหรือขานรับนโยบายไปสู่การปฏิบัติและบริบทที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ระดับภาค และระดับโลก ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ผ.ศ. 2560 – 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นโยบายรัฐบาล แผนแม่บทของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งยุทธศาสตร์ของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่นหอการค้าและสภาอุตสาหกรรม เป็นต้น โดยจะวิเคราะห์นโยบาย ยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนากลุ่มจังหวัด กระแสโลกหรือแนวโน้มขนาดใหญ่ (ปัจจัยภายนอก) โดยทำการวิเคราะห์ตนเองด้วย SWOT Analysis วิเคราะห์จากระบบฐานข้อมูลผ่านเครื่องวัดระดับการพัฒนา Benchmark (ปัจจัยภายใน) การใช้ Strategy Map และการกำหนด Value chain ในแต่ละด้านเพื่อกำหนดทิศทางการจัดทำโครงการตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ดังนี้

2.1.1 แนวโน้มขนาดใหญ่ (Mega Trend 2020) / กระแสโลก

1) Ageing (เกี่ยวกับผู้สูงวัย) โลกกำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุ มนุษย์เราจะอยู่ได้ยาวนานขึ้นจากแต่เดิมอายุเฉลี่ยจะอยู่ที่ 68.5 ปี มาอยู่ที่ 77 ปี ในอีก 20 ปีข้างหน้า และข้อมูลที่สำคัญที่สุด คือ ในช่วง 55 ปีที่ผ่านมา ผู้หญิงมีอัตราให้กำเนิดบุตรต่ำมาโดยตลอด จึงไม่น่าแปลกใจว่าสังคมของโลกจะเป็นสังคมผู้สูงอายุในอีกไม่ช้าแน่นอน กระทรวงสาธารณสุข เผยผู้สูงอายุชาวไทย เพิ่มปีละ 5 แสนคน คาดปี 2568 ประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็น "สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์" โดยจะมีผู้สูงอายุ 1 คน ในประชากรทุกๆ 5 คน จากผลสำรวจของวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล ในเรื่อง Aging Society ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มประชากรอายุ 48-57 ปี ในปัจจุบันกำลังจะกลายเป็นผู้สูงอายุในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า

พิจารณาภาพย่อยว่า ใครควรตระหนักถึงผลจากการเป็นสังคมผู้สูงอายุบ้าง **กลุ่มแรก คือ หนุ่มสาววัยทำงาน** คนวัยทำงาน 1 คน จะมีความรับผิดชอบต่อผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น วันนี้ดูแลผู้สูงอายุเพียง 0.2 คน อีก 20 ปี ต้องดูแลถึง 0.5 คน **กลุ่มที่สอง คือ ผู้สูงอายุ** อาจมีสินทรัพย์ไม่เพียงพอต่อการดูแลชีวิตในยามชรา **กลุ่มที่สาม คือ ภาครัฐ** ในอีก 20 ปี ข้างหน้า ภาครัฐจะมีค่าใช้จ่ายสวัสดิการรวมทุกด้านเพิ่มขึ้น 3 เท่า นอกจากนี้ ยังต้องพัฒนาสาธารณูปโภค การคมนาคม ระบบสาธารณะสุขให้เอื้อต่อความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ และต้องคำนึงถึงเด็กจะเกิดน้อยลง ซึ่งจะโยงไปยังการวางแผนประชากร กำลังแรงงาน และระบบการศึกษา และ**กลุ่มที่สี่ คือ ธุรกิจ** ความต้องการของผู้บริโภคจะเปลี่ยนแปลงไป สินค้าบริการสำหรับผู้สูงอายุจะมีความต้องการมากขึ้น เช่น บริการดูแลผู้สูงอายุและผู้ป่วยที่บ้าน ขณะที่เด็กจะน้อยลง ทำให้ผู้ปกครองมีแนวโน้มต้องการสินค้าและบริการสำหรับเด็กที่มีคุณภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะการศึกษา

2) Urbanization (โลกแห่งสังคมเมือง) การเติบโตของชนชั้นกลางส่งผลให้ชุมชนกลายเป็นเมืองและเกิดการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว ทำให้ธุรกิจการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเติบโต นอกจากนี้ Urbanization ทำให้ผู้คนในต่างจังหวัดเริ่มหันมายกระดับการดำเนินชีวิตให้ทันสมัยและสะดวกสบายในวิถีแบบคนเมือง ธุรกิจที่มีแนวโน้มการเติบโตได้ดี ได้แก่ ธุรกิจของตกแต่งบ้าน ธุรกิจบริการ 24 ชั่วโมง ธุรกิจแฟรนไชส์ในกลุ่มร้านอาหาร ความงามและสุขภาพ และธุรกิจแฟชั่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ เป็นต้น ในทางกลับกัน หากหัวเมืองต่างจังหวัดเติบโตไม่ทัน เราจะเห็นการหลั่งไหลของประชากรต่างจังหวัดเข้ามาอยู่ในเขตเมืองมากขึ้น รวมถึงขนาดครอบครัวในเขตเมืองเล็กลง ส่งผลให้ที่พักอาศัยในเขตเมืองที่มีพื้นที่จำกัด เช่น คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนท์ และทาวน์เฮ้าส์ ขยายตัว และจะเกิดการเร่งพัฒนาสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองอีกด้วย

3) Individualization (ความเป็นปัจเจกชน) พฤติกรรมของคนในแต่ละยุคส่งผลต่อการเติบโตของเศรษฐกิจที่ต่างกัน โดยตัวกำหนดพฤติกรรมคือสภาพแวดล้อมที่คนแต่ละยุคเผชิญ เช่น ยุค Baby Boom คือคนที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป เกิดช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อกลับจากสงคราม คนกลุ่มนี้กลับมามีครอบครัวและเผชิญกับการแข่งขันสูง จึงต้องทำงานหนักเพราะต้องการความมั่นคงในชีวิต ยุค Gen X คือคนอายุระหว่าง 36 – 55 ปี ต้องการความสมดุลในชีวิตระหว่างการทำงานและการพักผ่อน ซึ่งขณะนี้เป็นกำลังแรงงานหลักในปัจจุบัน ส่วนยุค Gen Y อายุ 20 – 35 ปี กลุ่มนี้ได้ชื่อว่าเป็น ปีเตอร์ แพน เพราะมีความเป็นเด็กตลอดเวลา อยากได้อะไรต้องได้ เกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยีที่ปลายนิ้ว และเกือบ 10 ปีข้างหน้า คนกลุ่มนี้จะมีถึงครึ่งหนึ่งของกำลังแรงงานในอนาคต มีบทบาทมากขึ้น รวมถึงพฤติกรรมการบริโภคที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามยุค

4) Technological Development (การพัฒนาเทคโนโลยี) เป็นเรื่องของการเปลี่ยนถ่ายจากยุค อุตสาหกรรม ไปสู่ยุคดิจิตอล เกิดเทคโนโลยีใหม่มากมาย อาทิ Internet of think, Robots, Artificial Intelligence (AI), Drone, Block chain, Virtual reality 3D Printing และ Electric vehicle ที่เข้ามามีบทบาทในโลกมากขึ้น มองในด้านผู้ใช้งานเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานอย่าง Internet พบว่าคนไทยมีอัตราการใช้อินเตอร์เน็ต ต่อหัวมากกว่าค่าเฉลี่ยโลกและกลุ่มประเทศเอเชียแปซิกฟิก และใช้เวลากับ Mobile Internet มากที่สุดในโลก เฉลี่ย 4 ชั่วโมงต่อวัน ในทางกลับกัน หากมองในด้านความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี พบว่ายังเป็นจุดอ่อนของโครงสร้างเศรษฐกิจไทย **1) ไทยยังขาดบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ที่สามารถผลิตสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีขั้นสูง 2) เทคโนโลยีเหมือนกระจกสองด้าน ด้านหนึ่งมีประโยชน์** เทคโนโลยีทำให้มนุษย์สะดวกและจัดการสิ่งต่างๆ ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ธุรกิจสามารถใช้ระบบ Automation จัดการคลังสินค้าโดยแทบไม่ต้องใช้แรงงานเลย หรือด้านการแพทย์จะมี AI ช่วงในการสามารถวินิจฉัยโรคมากขึ้น **แต่อีกด้าน เทคโนโลยีอาจสร้างผลกระทบต่อมนุษย์ได้** หากมนุษย์ปรับตัวไม่ทันหรือใช้อย่างไม่เหมาะสม ประเด็นที่เริ่มเห็นชัด เช่น มีความกังวลว่าเทคโนโลยีอย่าง Automation จะมาทำงานแทนมนุษย์ อาจส่งผลต่อความมั่นคงในอาชีพของแรงงานบางประเภท จึงต้องทำการปรับตัวเพื่อจำกัดผลกระทบให้น้อยที่สุด

5) การเปลี่ยนขั้วทางเศรษฐกิจและการเมือง จนมีประเด็น Geopolitics ที่มีผลต่อเศรษฐกิจและความมั่นคง ในประเด็นทางเศรษฐกิจ กลุ่มประเทศในเอเชียจะมีบทบาทต่อเศรษฐกิจโลกมากขึ้น เห็นได้จากสัดส่วน GDP ของภูมิภาคเอเชียแปซิกฟิกต่อ GDP โลกในช่วงปี 2010 – 2022 อยู่ที่ 30% แซงหน้ากลุ่มประเทศยุโรปและสหรัฐฯ ที่อยู่ที่ 25% และ 24% ตามลำดับ ขณะที่ประเด็นทางการเมืองมีการขยายอำนาจและเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมากขึ้น เช่น การทดลองอาวุธของเกาหลีเหนือ ประเด็นพิพาทในน่านน้ำทะเลจีนใต้ระหว่างจีนและประเทศในอาเซียนทั้งฟิลิปปินส์ เวียดนาม มาเลเซีย บูรไน และไต้หวัน หรือการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ และการออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร ตัวอย่างที่ชัดเจนของการเปลี่ยนขั้วทางการเมืองที่มีผลต่อเศรษฐกิจ เช่น ผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ จะเป็นตัวกำหนดว่าข้อตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก หรือ TPP (Trans-Pacific Parthership) จะเดินหน้าต่อไปมากน้อยเพียงใด เนื่องจากประธานาธิบดีคนก่อนคือ โอบามา ประกาศว่า TPP เป็นสิ่งที่ควรทำ แต่เมื่อประธานาธิบดีคนใหม่คือทรัมป์ ประกาศว่าเป็นหายนะ และจะไม่สนับสนุน TPP กระแสความต้องการเข้าร่วม TPP ของหลายประเทศรวมถึงประเทศไทยก็ดูจะเบาลง

6) Climate Change การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อน เนื่องจากการดำรงชีวิตของประชาชนและการพัฒนาประเทศในภาพรวม ต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติและผลผลิตที่มีความล่อแหลมสูงต่อความแปรปรวนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ทรัพยากรน้ำ ผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนทรัพยากรชายฝั่ง ทั้งนี้ประเด็นสำคัญที่สังเกตได้อย่างชัดเจนในปัจจุบันคือ ประเทศไทยกำลังเผชิญกับสภาวะความรุนแรงของลมฟ้าอากาศและสภาพภูมิอากาศ ในรูปแบบของภาวะภัยแล้งและน้ำท่วม ตลอดจนสภาวะความรุนแรงของอุณหภูมิและคลื่นความร้อน ที่นับวันจะทวีความรุนแรงและมีความถี่ของการเกิดบ่อยครั้งขึ้น ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ นับเป็นมูลค่ามหาศาลในแต่ละปี โดยพบว่าในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา ได้เกิดภาวะภัยแล้งและอุทกภัยที่รุนแรงในประเทศไทยมากกว่า 50 ครั้ง คิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจมากถึงหลายพันล้านบาท ดังเช่นเมื่อเดือนสิงหาคม – ตุลาคม พ.ศ.2549 ประเทศไทยมีพื้นที่ประสบอุทกภัย 4,523,382 ไร่ ใน 52 จังหวัด เกษตรกรได้รับผลกระทบจำนวน 301,737 ราย พืชเศรษฐกิจที่สำคัญเช่น ข้าว ข้าวโพด อ้อย ถั่วเหลือง ได้รับความเสียหายคิดเป็นมูลค่าเบื้องต้นถึง 935,250,290.- บาท (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 30 ตุลาคม 2549) ความเสียหายที่เกิดขึ้นนับว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความยากจนและการพัฒนาของประเทศ ภาวะภัยแล้งและอุทกภัยที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ระหว่างปี พ.ศ.2547-2549 เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของผลกระทบจากสภาวะความรุนแรงของสภาพภูมิอากาศต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสุขภาพและความเป็นอยู่ของประชาชนโดยรวม

ปัจจัยที่มีผลกระทบด้านบวกต่อการลงทุนทางเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม

ปัจจัยที่มีผลกระทบด้านลบต่อการลงทุนทางเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม

ที่มา ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจและเศรษฐกิจฐานราก ธนาคารออมสิน

2.1.2 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

ยุทธศาสตร์หลักของแผน 20 ปี

- ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากลุ่มจังหวัด	
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	• การเกษตรสร้างมูลค่านำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปหรือเพิ่มมูลค่าผ่านขั้นตอนต่างๆ • สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว พัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ • พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างและความเสมอภาคทางสังคม	• สร้างความมั่นคง ความเป็นธรรมและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม • พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ • มีสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย • สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากลุ่มจังหวัด	
	• เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา และสร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	• มุ่งเน้นพัฒนาสังคมเศรษฐกิจให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี • การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ • มุ่งเน้นลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ

2.1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศ โดยแบ่งตามประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มจังหวัดฯ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

- พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า
- พัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุวัยต้นให้สามารถเข้าสู่ตลาดงานเพิ่มขึ้น
- ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐาน
- ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ
- พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

- การเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

- การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ
  - การพัฒนาภาคเกษตร
  - การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม
  - การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว
  - การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม
- ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

ยุทธศาสตร์ที่ 9 : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
มีเป้าหมาย “หลุดพ้นความยากจน สู่เป้าหมายการพึ่งตนเอง”
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : พัฒนาให้เป็นฐานการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง มาตรฐานปลอดภัยและอินทรีย์ และศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและเอทานอลของประเทศ รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์ อารยธรรมขอม วัฒนธรรมประเพณี แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับนานาชาติ
แนวทางการพัฒนา
1. เพิ่มศักยภาพการผลิตไปสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย พัฒนาพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (ยโสธร สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ศรีษะเกษ) ให้เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง โดยการปรับกระบวนการผลิตให้อยู่ภายใต้มาตรฐานเกษตรปลอดภัย พร้อมทั้งยกระดับเกษตรอินทรีย์ และยกระดับการตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์ไทยให้เท่าเทียมและเป็นที่ยอมรับของตลาดต่างประเทศ พัฒนาห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์ให้ครอบคลุมทุกขั้นตอนการผลิต โดยการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ให้ตอบสนองตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพและการส่งออก จัดตั้งกองทุนเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมตลาดสีเขียวในชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริมเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งภายในและต่างประเทศ
2. พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง 2.1 พัฒนาให้นครราชสีมาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแบบครบวงจร โดยสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรมอาหารของภาค สร้างเครือข่ายระหว่างภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และภาคราชการ

2.2 ยกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหมในพื้นที่ขอนแก่น นครราชสีมา และสุรินทร์ กลุ่มผ้าฝ้ายย้อมคราม ในพื้นที่สกลนครสู่การเป็นศูนย์กลางแฟชั่นในระดับภูมิภาค โดยการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้า การออกแบบ และตราสัญลักษณ์ พัฒนาเทคโนโลยีและงานศึกษาวิจัยสร้างนวัตกรรมเพิ่มคุณค่า พร้อมทั้งพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่นๆ โดยยกระดับผู้ประกอบการและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับภาคอุตสาหกรรม และส่งเสริมการจับคู่ธุรกิจเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ

2.3 เพิ่มศักยภาพการผลิตพลังงานทดแทนในพื้นที่ขอนแก่น กาฬสินธุ์ นครราชสีมา ชัยภูมิ อุบลราชธานี และให้เกิดความสมดุลระหว่างพืชอาหารและพืชพลังงาน โดยการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชพลังงาน สนับสนุนการผลิตพลังงานทดแทนด้วยเทคโนโลยีที่ใช้งานง่าย พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนอย่างมีประสิทธิภาพในภาคการผลิต ชุมชนและท้องถิ่นให้มากขึ้น

3. ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงประเพณีวัฒนธรรมอารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ และกีฬาสู่นานาชาติ

ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ศรีษะเกษ นครราชสีมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงประเพณีวัฒนธรรม และอารยธรรมขอมในพื้นที่จังหวัด บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีษะเกษ นครราชสีมา โดยเพิ่มนวัตกรรมการบริการท่องเที่ยวให้ตอบสนองความหลากหลายของกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวให้หลากหลาย ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถท่องเที่ยวได้ทั้งปี รวมทั้งพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในลักษณะเครือข่ายเพื่อกระจายนักท่องเที่ยวจากเมืองหลักไปสู่เมืองรอง ชุมชนท้องถิ่น

4. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

4.1 พัฒนาแหล่งน้ำเดิมและแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บ โดยการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำเดิมและแหล่งน้ำธรรมชาติให้สามารถเพิ่มปริมาณเก็บกักในพื้นที่กลุ่มจังหวัด

4.2 พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ในพื้นที่ลุ่มน้ำเลย ชี มูล และสร้างแหล่งกักเก็บ (แก้มลิง) ขนาดเล็กในพื้นที่ที่เหมาะสมในพื้นที่การเกษตร โดยพัฒนาระบบส่งน้ำและการกระจายน้ำให้นำไปใช้ประโยชน์ในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำใต้ดินตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยไม่ให้เกิดผลกระทบจากดินเค็ม

5. ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้คงความอุดมสมบูรณ์และรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ต้นน้ำ

2.1.4 แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

เป้าหมาย "พัฒนาตะวันออกเฉียงเหนือสู่มิติใหม่ให้เป็น ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง"

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ตามแนวชายแดน และแนวระเบียงเศรษฐกิจ

- **ผลกระทบที่เกี่ยวข้อง**

+ จัดทำแผนการบริหารน้ำในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อบรรเทาภัยแล้ง

+ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยสร้างความประทับใจผ่านทางการแสดงถึงอารยธรรมในจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์

+ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์

+ แก้ไขปัญหาความยากจนในกลุ่มจังหวัด ให้จำนวนคนจนลดลง
+ ประชากรได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ รองรับการจ้างงานและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
+ ปัญหาแรงงานต่างด้าวข้ามชาติ และการทำผิดกฎหมายต่างๆ บริเวณแนวชายแดน

2.1.5 นโยบายรัฐบาล

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายรัฐบาล ดังนี้

นโยบายหลักของรัฐบาล จำนวน 12 ข้อ

1.การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
2. การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ
3. การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
4. การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก
5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

5.2 พัฒนาอุตสาหกรรม

5.2.1 **พัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว [Bio-Circlar-Green (BCG) Economy]** โดยนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมในการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมและบริการท้องถิ่น ปรับระบบการบริหารจัดการการผลิตและระบบโลจิสติกส์ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่า การบริหารจัดการของเสียอุตสาหกรรมและขยะแบบ คลัสเตอร์ระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนในแต่ละพื้นที่ของจังหวัด กลุ่มจังหวัด เพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดห่วงโซ่อุปทานให้สามารถใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน

5.3 พัฒนาการเกษตร

5.3.2 **ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ** โดยจัดให้มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการเกษตรครบวงจร ตั้งแต่การปรับโครงสร้างต้นทุนการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ พื้นที่เพาะปลูก ปุ๋ย เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร แหล่งน้ำ และระบบไฟฟ้าเพื่อการเกษตร การลดหนี้สินโดยให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบที่มีต้นทุนต่ำ การลดความเสี่ยงจากราคาพืชผลทางการเกษตร การพัฒนาทักษะอาชีพเสริมรายได้ รวมทั้งการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต และการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับฐานทรัพยากรในพื้นที่และความต้องการของตลาด นำระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) และส่งเสริมกลไกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน รวมทั้งระบบการบริหารจัดการเชิงรุกมาใช้ในการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่

5.3.3 **พัฒนาองค์กรเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่** โดยเพิ่มทักษะการประกอบการและพัฒนาความเชื่อมโยงของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ในทุกระดับ โดยเฉพาะด้านการตลาด การค้าออนไลน์ ระบบบัญชี เพื่อขยายฐานการผลิตและฐานการตลาดของสถานบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีความสามารถในการ

แข่งขัน รวมทั้งการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ไปสู่เกษตรกรอัจฉริยะ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรได้อย่างมั่นคงต่อไปในอนาคต

5.3.4 **ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร** เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร โดยใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ การลด ละ เลิกใช้ยาปราบศัตรูพืช โดยต้องจัดหาสารทดแทนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและเป็นที่ยอมรับของเกษตร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มและโอกาสทางเศรษฐกิจ อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ และเกษตรแปรรูป เพื่อต่อยอดไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย

5.3.7 **ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น** โดยส่งเสริมการตลาด วิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ และสัตว์พื้นบ้าน อาทิ โคเนื้อ แพะ และแกะ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนามาตรฐานการผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศรวมทั้งสนับสนุนการส่งออกผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปสู่ตลาดโลก

5.4 พัฒนาภาคการท่องเที่ยว

5.4.1 **พัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว** โดยส่งเสริมพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับโลกที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นบนพื้นฐานของวัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการจัดการขยะและของเสียเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาการท่องเที่ยวในเชิงกลุ่มพื้นที่เมืองหลักและเมืองรองที่มีศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ การท่องเที่ยวเรือสำราญ และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อบ้าน

5.4.2 **ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ รายได้สูง** มุ่งเน้นขยายตลาดคุณภาพพร้อมรักษาตลาดเดิม รวมทั้งนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4.3 **พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานธุรกิจบริการที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว** อาทิ ธุรกิจสปาและแพทย์แผนไทย ผลิตภัณฑ์ยาและสมุนไพรไทย เพื่อสร้างความหลากหลายของสินค้า และสร้างโอกาสขยายฐานการผลิตและการตลาดในระดับภูมิภาคตลอดจนส่งเสริมธุรกิจที่มีศักยภาพสู่ระดับสากล

5.4.4 **ดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด** โดยเพิ่มมาตรฐานการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวจากอาชญากรรม การฉ้อฉลและอุบัติเหตุที่เกิดจากความบกพร่องของผู้ประกอบการ เพิ่มความเข้มงวดในการดูแลรักษาความปลอดภัยและให้บริการนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำหรือทางทะเล เกาะ หมู่เกาะ ถ้ำ และน้ำตก อำนวยการและบูรณาการความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ

5.4.5 ส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวสู่ชุมชน โดยพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจหลัก ธุรกิจรอง ธุรกิจสนับสนุน และการพัฒนาเชื่อมโยงในเชิงกลุ่มพื้นที่มีศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ท้องถิ่น ชุมชน และสถาบันการศึกษา เพื่อสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและทำธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มากขึ้น อาทิ การพัฒนายุวมัคคุเทศก์

5.5 พัฒนาการค้าการลงทุนเพื่อมุ่งสู่การเป็นชาติการค้า การบริการและการลงทุนในภูมิภาค

5.5.1 **ส่งเสริมการค้าชายแดนและแก้ไขปัญหาสินค้าชานแดน** เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน และพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้พัฒนาไว้แล้ว และให้บริการดำเนินธุรกิจแก่นักลงทุนและผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมแบบเบ็ดเสร็จให้เข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน โดยระยะแรกจะมุ่งเน้นสนับสนุนให้ผู้ประกอบการทางไทยแสวงโอกาสทางการค้า การลงทุน หรือขยายฐานการผลิตและการตลาดในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ในรูปแบบฐานการผลิตและตลาดร่วม เพื่อใช้ประโยชน์จากแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ดีอย่างต่อเนื่องและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ตลอดจนความได้เปรียบของค่าจ้างแรงงาน

6. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

6.1.3 **เพิ่มพื้นที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจแห่งใหม่ในภูมิภาค** อาทิ การพัฒนาเศรษฐกิจหลักเชิงพื้นที่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่เศรษฐกิจฐานชีวภาพและพื้นที่มีความได้เปรียบเชิงที่ตั้งสามารถพัฒนาเป็นฐานอุตสาหกรรมในอนาคต โดยพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสของพื้นที่ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งการจัดการผลกระทบที่อาจมีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก

7.1 ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน

7.1.1 **สร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจชุมชนผ่านอัตลักษณ์ของพื้นที่** โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย ผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และสหกรณ์ในชุมชนให้สามารถใช้ประโยชน์และต่อยอดจากสิ่งบ่งชี้ภูมิศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และทรัพยากรในพื้นที่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าผลิตภัณฑ์และบริการของชุมชนที่มีอัตลักษณ์และมีมาตรฐานการผลิตตามหลักสากล ซึ่งจะสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนและมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดมากขึ้น

7.1.2 **สนับสนุนความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผ่านเทคโนโลยี** โดยพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนให้มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถทั้งในการบริหารจัดการธุรกิจสมัยใหม่ การสร้างสรรค์นวัตกรรมในเชิงกระบวนการผลิต การนำเสนอสินค้าหรือบริการ และการตลาด มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจได้มากขึ้น โดยเฉพาะการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมแนวคิดการทำธุรกิจภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบแบ่งปัน (Sharing Economy) โดยเริ่มต้นจากการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานและบริการของภาครัฐ เครื่องจักรและอุปกรณ์ร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาธุรกิจในรูปแบบใหม่

8. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย

8.1 ส่งเสริมการพัฒนาเด็กวัยปฐม

8.1.2 **ส่งเสริมการพัฒนาเด็กวัยปฐม** โดยคำนึงถึงพหุปัญญาที่หลากหลายของเด็กแต่ละคนให้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ผ่านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับระบบโรงเรียนปกติที่เป็นระบบและมีทิศทางที่ชัดเจน

8.5 วิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

8.5.1 **ส่งเสริมวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำและความยากจน** ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคมและนวัตกรรมเชิงพื้นที่ที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความ เหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสสำหรับผู้ด้อยโอกาส และยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยควบคู่ไปกับการ

พัฒนาทุนมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกยุคดิจิทัลและอุตสาหกรรม 4.0 ตามความเหมาะสมได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยระยะแรกจะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพของประชาชนอย่างครบวงจร ทั้งระบบยา วัคซีน เวชภัณฑ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

8.6 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทุกช่วงวัย

8.6.4 **พัฒนาทักษะทุกช่วงวัย** โดยกำหนดระบบที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะและเพิ่มประสิทธิภาพของทุกช่วงวัย

9. การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม

10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

10.3 **ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล** โดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ 20 ปี ของประเทศ เพิ่มผลผลิตในการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน จัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ มีระบบจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริม ฟื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล ดูแลภัยพิบัติจากน้ำ พัฒนาการจัดการเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างระบบการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในชุมชนตามแนวพระราชดำริ

11. การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ

12. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม

นโยบายเร่งด่วน ของรัฐบาล จำนวน 12 ข้อ

1.การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน

2.การปรับปรุงระบบสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

3.มาตรการเศรษฐกิจเพื่อรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจโลก

4.การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

5.การยกระดับศักยภาพของแรงงาน

6.การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต

7.การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21

8.การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ

9.การแก้ไขปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้

10.การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน

11.การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

12.การสนับสนุนให้มีการศึกษา การรับฟังความเห็นของประชาชน และการดำเนินการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

2.1.6 แผนแม่บทเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

วิสัยทัศน์ “เกษตรกรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน”

เป้าประสงค์ :

1) เกษตรกรมีความสามารถในอาชีพของตนเอง (Smart Farmers)
2) สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agricultural Groups)
3) สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (Smart Agricultural Products)
4) พื้นที่เกษตรและภาคการเกษตรมีศักยภาพ (Smart Area/Agriculture)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

นโยบายที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

+

เกษตรแปลงใหญ่

สนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและบริหารจัดการร่วมกันได้ในด้านการผลิตและการตลาด

เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต มีผลต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

เป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

Smart Farmer

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map)

บริหารจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมเล็กน้อย และพื้นที่ไม่เหมาะสม ให้ได้รับการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สังคม และเศรษฐกิจ และเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นหลังจากการปรับเปลี่ยนการผลิต

การยกระดับสินค้าเกษตร

ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตร ให้เข้าสู่ระบบการผลิตตามมาตรฐาน และเพื่อให้ผลผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว พืช ปศุสัตว์ ประมง) มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน

เกษตรอินทรีย์

มีเป้าหมายพื้นที่เกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 554,310 ไร่ (ภายในปี 2562) ให้สินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน ที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ เพิ่มสัดส่วนตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศต่อตลาดส่งออก โดยให้มีสัดส่วนตลาดในประเทศร้อยละ 40 ต่อตลาดส่งออกร้อยละ 60 ยกระดับกลุ่มเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านเพิ่มขึ้น

ตลาดสินค้าเกษตร

สร้างช่องทางจำหน่ายสินค้าและกระจายสินค้าเกษตรคุณภาพ เสริมสร้างระบบตลาด และสร้างทักษะการเรียนรู้ด้านตลาดให้เกษตรกรนำไปพัฒนาสินค้าให้ตรงตามความต้องการของตลาด พัฒนาตลาดสินค้าเกษตรสู่การซื้อขายบนระบบออนไลน์ โดยพัฒนาระบบผู้ประกอบการ/ร้านค้าออนไลน์ ให้สามารถจำหน่ายและซื้อขายสินค้าเกษตรบนเว็บไซต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการตลาดระหว่างเว็บไซต์ เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม จำหน่ายและกระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาสนใจการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า

การตลาดเกษตรกร

เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร พัฒนาศักยภาพ เพิ่มประสิทธิภาพของเกษตรกร พัฒนาตลาดเกษตรกรให้เป็นที่รู้จัก และสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงตลาด รวมทั้งพัฒนาตลาดที่มีศักยภาพให้เป็นตลาดเกษตรกรถาวร

เกษตรทฤษฎีใหม่

สนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติตามระบบเกษตรทฤษฎีใหม่ และสามารถนำไปปรับใช้เพื่อการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

ให้เกิดความสมดุลระหว่างอุปสงค์กับอุปทานข้าว สร้างเสถียรภาพราคาข้าว และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาดข้าว

การส่งเสริมเพิ่มมูลค่าสินค้าและการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงาน

สนับสนุนเครื่องจักรกลทางการเกษตรให้กับสถาบันเกษตรกรเพื่อให้บริการแก่สมาชิก (กสส.) พัฒนาความรู้ในด้านเทคนิคการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตร ตลอดจนสร้างช่างเกษตรประจำท้องถิ่นสำหรับรองรับการเติบโตอย่างรวดเร็วของการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรของประเทศ (กสก.)

พัฒนาศักยภาพธุรกิจการให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตรแปลงใหญ่ ให้มีความพร้อมทั้งด้านองค์ความรู้ ทักษะทางเทคนิค และการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กสก.)

2.1.7 แผนแม่บทการท่องเที่ยวฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 -2564)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทยและสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบูรณาการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

☞ **ทิศทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1**

- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมตะวันออกเฉียงเหนือใต้

เป้าหมาย การท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานใต้ร่วมสมัย เชื่อมโยง สสป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม

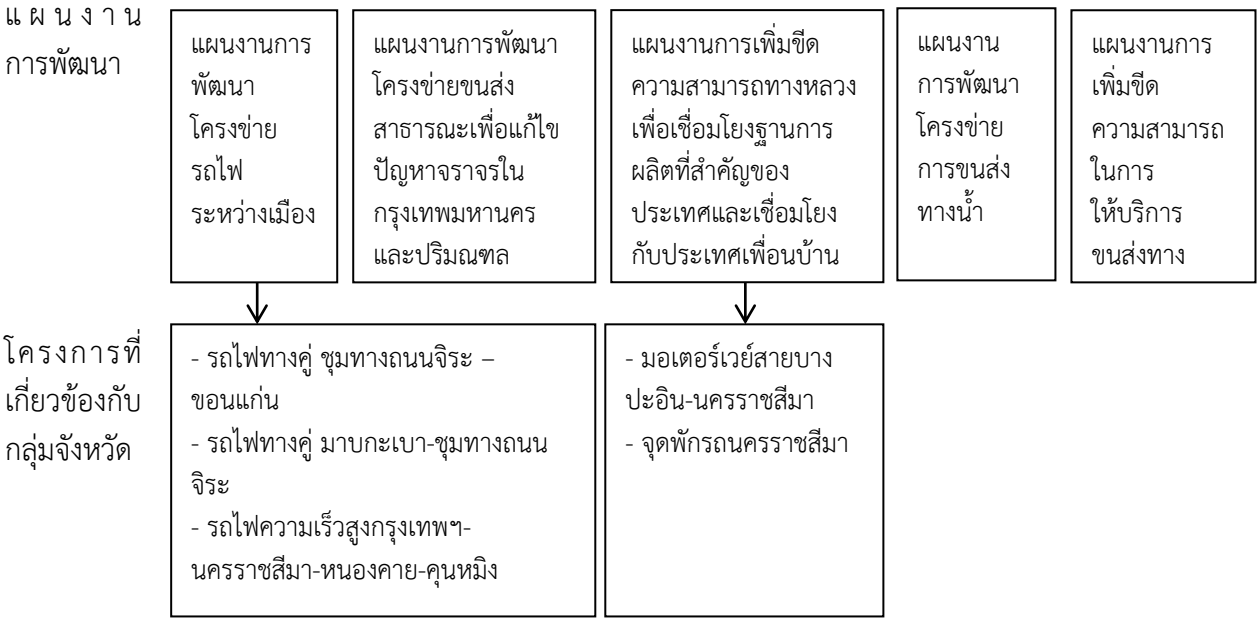
- เมืองต้องห้ามพลาด : บุรีรัมย์
- เมืองต้องห้ามพลาด PLUS : สุรินทร์ ชัยภูมิ

2.1.8 นโยบายระดับชาติที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาเมือง และโครงสร้างพื้นฐาน

แผนแม่บทการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทย 2558 – 2565

เป้าประสงค์

1. เสริมสร้างรากฐานความมั่นคงทางสังคม ด้วยการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง
2. เสริมสร้างรากฐานความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยลดต้นทุนการขนส่ง เพิ่มความเร็วในการเดินทาง และการกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในภาคการผลิตและดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
3. เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย ในการเดินทางและการขนส่งและเกิดการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
4. สร้างโอกาสสำหรับการแข่งขันและให้ประเทศได้ประโยชน์สู.สุดจากการเป็นประชาคมอาเซียน

2.1.9 แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจโลก

<u>ผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มจังหวัด</u>

+ สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่คุณค่าและในต่างประเทศ

+ ยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย

+ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่คุณภาพ และปริมาณ ตลอดจนองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย

+ ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงจากผลกระทบของการประกอบอุตสาหกรรมฯ

2.1.10 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 -2564

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างสังคมเข้มแข็งและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มศักยภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมสู่อนาคต	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การวางรากฐานการพัฒนาองค์กรอย่างสมดุล	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
กลยุทธ์ - ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ - สนับสนุนการกระจายผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก - เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าอย่างเป็นระบบครบวงจร โดยเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ - กระจายการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเป็นธรรม	กลยุทธ์ - พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดินให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ - เสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยและการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้กับประชาชน - บริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ - บริหารจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ - ปรับปรุงแหล่งน้ำสาธารณะและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน	กลยุทธ์ - ปกป้องและเชิดชูสถาบันหลักของชาติ - ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - เสริมสร้างวิถีชีวิตตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข - สร้างภูมิคุ้มกันและสนับสนุนการป้องกันภัยคุกคามความมั่นคงในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ - สร้างความสัมพันธ์และความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาตามกรอบความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาคและนานาประเทศ	กลยุทธ์ - ปรับโครงสร้างและกลไกการดำเนินงานให้สนับสนุนการบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการ - เพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการภาครัฐและปรับปรุงการอำนวยความเป็นธรรมโดยเพิ่มบทบาทการแก้ไขปัญหาแทนการส่งต่อปัญหา - ป้องกันการทุจริตโดยส่งเสริมให้ประชาชนและภาคีกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและพัฒนา	กลยุทธ์ - พัฒนาผังเมืองที่มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน - พัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการพัฒนาของภูมิภาคและเมือง - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและเมือง - พัฒนาเมือง โครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่เฉพาะ - เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่

ผลกระทบ
+ มอบบ้านให้แก่ประชาชนที่ขาดที่อยู่อาศัยในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชัยภูมิ + ใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด + ลดปริมาณขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่คงค้างในชุมชน + สร้างความมั่นคงในทุกภาคส่วนด้วยการยึดเหนี่ยวจิตใจด้วยสถาบันชาติ + ระบบเศรษฐกิจมีการพัฒนาจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน อย่างสอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ + สร้างความมั่นคงในจังหวัดสุรินทร์และบุรีรัมย์ซึ่งเป็นพรมแดนเชื่อมต่อ ทำให้เกิดผลดีต่อการลงทุนและการค้า

2.1.11 ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

1. สนับสนุนให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปทั้งด้านอาหารและพลังงานทดแทน
2. สนับสนุนหรือผลักดันให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยการผลิตที่เอื้อต่อการลงทุนภาคอุตสาหกรรม
3. สนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อการอยู่ร่วมกันในชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดี

2.1.12 ยุทธศาสตร์ภาคของหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. การสร้างมาตรฐานและประสิทธิภาพของเกษตร และเกษตรปลอดภัย กรณี การเกษตรอินทรีย์ / ThaiGAP
2. การสร้างการค้าการลงทุนด้วยการรวมกลุ่ม (Cluster Development) กรณีเขตเศรษฐกิจพิเศษ
3. การสร้างบริการเชิงสร้างสรรค์ด้วยวัฒนธรรมอีสาน (Creative Service by Esan Cluture)
4. การเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะ North South Corridor เลาะ ระเบียงอีสาน Esan Corridor
5. การพัฒนาเครือข่ายหอการค้าและเสริมสร้างความเข้มแข็งโดยเฉพาะ SMEs
6. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ
7. การส่งเสริมการศึกษา และการศึกษาแบบทวิภาคี
8. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะน้ำ Resource Management (water)

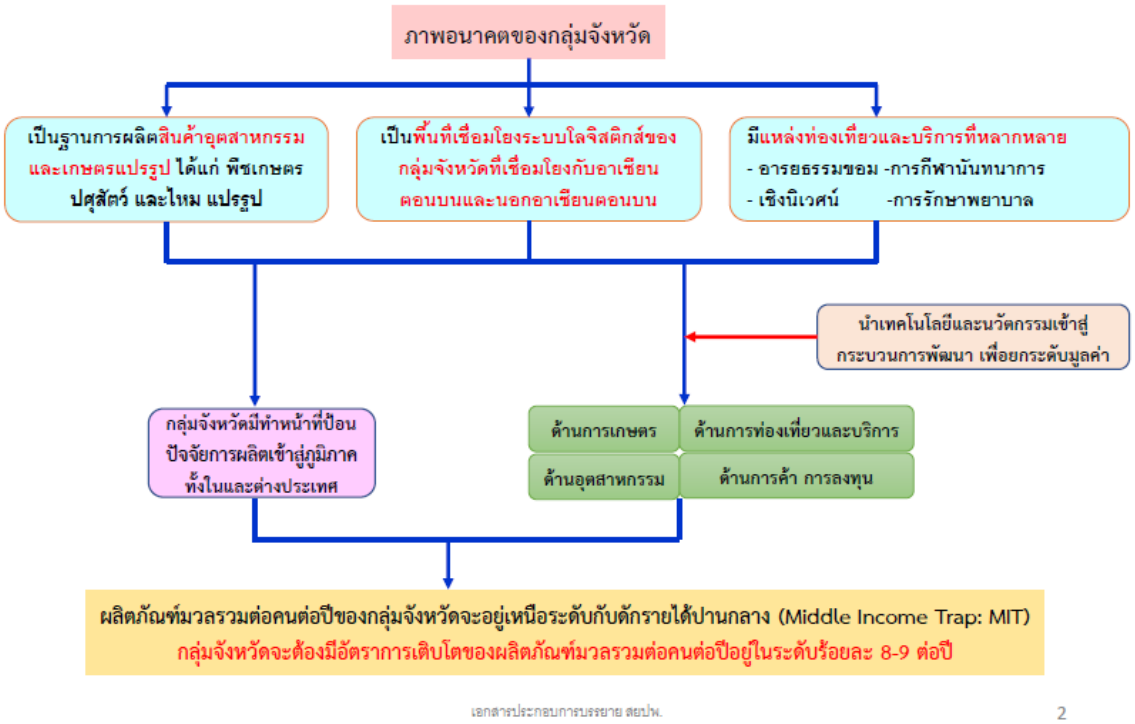
2.1.13 ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์) ของหอการค้าไทย

1. เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรประเภทข้าวหอมมะลิ ไหม และผลิตภัณฑ์จากไหม ตลอดห่วงโซ่อุปทาน
2. ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลเกษตร (มันสำปะหลัง อ้อย สบู่ดำ) เป็นพลังงานทดแทน
3. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอารยธรรมขอม
4. พัฒนา และปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์

2.1.14 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้จัดทำโครงการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) โดยมีมหาวิทยาลัยขอนแก่นหรือศูนย์ปฏิบัติการร่วมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ROC) เป็นที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้วิเคราะห์ และจัดทำภาพอนาคตของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ดังนี้

โดยมีร่างวิสัยทัศน์ คือ

“ศูนย์กลางโลจิสติกส์ การค้า การลงทุน เกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว และบริการในระดับสากล”

มีร่างประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ให้เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ เพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนทั้งในภาค ประเทศ และต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและยกระดับนวัตกรรมแปรรูปการผลิตที่เอื้อต่อการตลาดด้านเกษตรและอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับการลงทุนการผลิต

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับแหล่งท่องเที่ยวอารยธรรมขอม กีฬานันทนาการ และเชิงนิเวศน์สู่มาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั่วถึงและมีภูมิคุ้มกันที่ดีอย่างยั่งยืนเพื่อสุขภาวะที่ดีของคนในกลุ่มจังหวัดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.15 SWOT การวิเคราะห์โอกาสและศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติที่เก็บรวบรวมโดยหน่วยงานของภาครัฐ แนวโน้มทิศทางของโลก และฐานข้อมูลภาครัฐ เพื่อค้นหาจุดแข็งหรือข้อได้เปรียบจุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ โอกาสที่จะดำเนินการได้ และข้อจำกัดหรืออุปสรรค ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกและภายในกลุ่มจังหวัด ดังนี้

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	**จุดแข็ง (Strengths)** 1. มีศักยภาพด้านเกษตรกรรมที่สูง และเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรสำคัญในพื้นที่ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง โคเนื้อ 2. มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลก คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และเป็นแหล่งจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติที่ได้มาตรฐาน เช่น ฟุตบอล แข่งรถ วอลเลย์บอล 3. มีแหล่งข้อมูลสำคัญทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมทางด้านอารยธรรมขอม ที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน 4.ประชาชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการผลิตสาขาการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา (ด่านเกวียน) เครื่องจักสาน การถักทอผ้าไหม 5.เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำที่สำคัญของภูมิภาค อาทิ ลุ่มน้ำลำตะคอง ลุ่มน้ำมูล ลุ่มน้ำลำมาศ ลุ่มน้ำลำจักราช ลุ่มน้ำลำเชียงไกร ลุ่มน้ำลำสะแทด ลุ่มน้ำชี ทำให้เข้าถึงประชาชนมีคุณภาพที่ดี 6. มีแร่ที่ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก เช่น เกลือหินโปแตส ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้มาก เช่น ปุ๋ยเคมี เกลืออุตสาหกรรม และเคมีภัณฑ์อื่นๆ	**จุดอ่อน (Weaknesses)** 1.ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวต่ำ เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกร มีรายได้น้อยและไม่แน่นอน 2. ผลผลิตทางการเกษตรเพื่อใช้ในการบริโภคยังผ่านเกณฑ์มาตรฐานน้อย 3. ประชากรมีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ และด้านความเท่าเทียมเพศ 4. ขาดแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่ม ผ่านกระบวนการทางด้านนวัตกรรม และวิจัย พร้อมการเชื่อมโยงการตลาดอย่างเป็นระบบ 5. สภาพเส้นทางผ่านสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทรุดโทรม 6. ส่วนงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ขาดความพร้อมในการปรับตัวให้เท่าทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลง 7. ภาคเกษตรยังไม่มีการนำระบบ Zoning เข้ามาปรับใช้อย่างจริงจัง 8. ขาดการพัฒนามาตรฐาน และการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ 9. ประชาชนยังไม่สามารถเข้าถึงการใช้น้ำได้ 10. คุณภาพและการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่ยังต้องได้รับการพัฒนา

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	**จุดแข็ง (Strengths)** 7. มีจุดผ่านแดนถาวร (ช่องจอม จังหวัดสุรินทร์) และจุดผ่อนปรน (ช่องสายตะกู จังหวัดบุรีรัมย์)เพื่อส่งเสริมการค้าชายแดน 8. มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานมาก 9. มีการดูแลผู้พิการ และมีการส่งเสริมการเข้าถึงสวัสดิการทางสังคมที่ดี 10. มีการบริหารจัดการพลังงานในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 11. ประชาชนในพื้นที่มีวินัยทางการเงินที่ดี และให้ความสำคัญกับการออมสูง	**จุดอ่อน (Weaknesses)** 11. ประชาชนในทุกช่วงวัยยังคงมีปัญหาด้านสาธารณสุขที่ค่อนข้างสูง 12. บุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่ไม่เพียงพอ 13. มีปัญหาขยะ และมลพิษอยู่ค่อนข้างสูง 14. มีปัญหายาเสพติดในพื้นที่สูง
ปัจจัยภายนอก	**โอกาส (Opportunities)** 1. การรวมกลุ่มกันของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) จะสร้างเอกภาพและอัตลักษณ์ของภูมิภาคส่งผลให้เกิดเคลื่อนย้ายทุนและแรงงานอย่างเสรีและเพิ่มโอกาสทางการค้ากับต่างประเทศมากขึ้น 2. มีเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East – West Economic Corridor) ส่งผลให้การค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านมีโอกาสมากยิ่งขึ้น 3. มีโครงการพัฒนาภายในประเทศและระหว่างประเทศในด้านโลจิสติกส์ลงในกลุ่มจังหวัด (รถไฟทางคู่สายมาบกะเบา-ชุมทางถนนจิระ สายถนนจิระ-ขอนแก่น รถไฟความเร็วสูงสายกรุงเทพฯ-นครราชสีมา โครงการก่อสร้างมอเตอร์เวย์สายบางปะอิน-โคราช ระยะทาง 196 กิโลเมตร) ทำให้การคมนาคม การขนส่งสะดวกยิ่งขึ้น 4. กระแสท่องเที่ยวในอนาคตได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อนุรักษ์ และประวัติศาสตร์อารยธรรม สูงขึ้น ซึ่งกลุ่มจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในระดับสากลทั้ง 3 ประเภท 5. ยุคสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภค / นักท่องเที่ยว แบ่งปันข้อมูลได้ตลอดเวลา เน้นการใช้งานผ่านแอพพลิเคชั่นและเสาะหาข้อมูลการทางเว็บไซต์ ซึ่งช่วยเปิดโอกาสทางการสื่อสารและการตลาดได้มากขึ้น 6. พฤติกรรมการบริโภค ของคนยุคปัจจุบัน เน้นไปที่ความสะดวกสบาย เพื่อสุขภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปลอดสารพิษ	**อุปสรรค (Threats)** 1. ความผันผวนราคาสินค้าการเกษตร และสินค้าเกษตรหลักของกลุ่มจังหวัดมีคู่แข่งทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก 2. การใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีของชาติตะวันตก เช่น มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าสำคัญประเภทสินค้าเกษตรแปรรูป 3. ผลกระทบจาก FTA , AEC ที่ทำให้เกิดการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศที่มีต้นทุนหรือค่าแรงงานต่ำกว่า 4. ปัญหาโลกร้อนทำให้เกิดภัยธรรมชาติปรากฏการณ์เอลนิโญ ลานินญา (น้ำท่วม ฝนแล้ง) มีผลต่อเสถียรภาพการผลิตภาคการเกษตร 6. ประเทศไทยมีความเสี่ยงสูงด้านไซเบอร์ โดยคอมพิวเตอร์ประมาณ 1 ใน 5 เครื่อง ถูกโจมตีโดยโปรแกรมที่ไม่พึงประสงค์ 7. ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ และปัญหาความมั่นคงชายแดนมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น และมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
	โอกาส (Opportunities) 7. แผนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการกำหนดให้เป็นฐานการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสู. มาตรฐานปลอดภัย และอินทรีย์ และศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและเอทานอลของประเทศ 8. ทิศทางด้านการท่องเที่ยวกำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์ อารยธรรมขอม วัฒนธรรมประเพณี แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับนานาชาติ	

2.1.16 การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับปัจจัยภายในและภายนอก

จากการวิเคราะห์โดยยึดประเด็นที่เป็นศักยภาพและปัญหาสำคัญที่ปรากฏตามตัวชี้วัด และนำมาสนับสนุนการวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้เชื่อมโยงไปสู่ประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนากลุ่มจังหวัด ฯ ได้ดังนี้

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO)	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO)
1) เป็นศูนย์กลางสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม สามารถเชื่อมโยงสินค้า การลงทุนไปสู่ประเทศอินโดจีน ตามเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจ ตะวันตก-ตะวันออก : ถนน EWEC 2) แหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งเชิงนิเวศน์ อารยธรรมขอมโบราณ วัฒนธรรมประเพณี ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถสนองต่อกระแสการท่องเที่ยวในปัจจุบัน 3) จุดผ่านแดนถาวร (ช่องจอม จังหวัดสุรินทร์) และจุดผ่อนปรน (ช่องสายตะกู จังหวัดบุรีรัมย์) จะเป็นช่องทางในการ ส่งเสริมการค้าชายแดน และเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านมายังกลุ่มจังหวัด 4) ยุทธศาสตร์ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 มีแนวทางจะพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เป็นฐานการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง มาตรฐานปลอดภัยและอินทรีย์ และศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและเอทานอลของประเทศ รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์ อารยธรรมขอม วัฒนธรรมประเพณี แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับนานาชาติ ซึ่งกลุ่มจังหวัดมีศักยภาพในการพัฒนาเป็น Food Valley ได้ถูกประกาศเป็นนโยบายระดับประเทศ	1) พฤติกรรมการบริโภค ของคนยุคปัจจุบัน เน้นอาหารเพื่อสุขภาพและปลอดสาร แต่ผลผลิตทางการเกษตรที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหรือปลอดสารยังมีน้อย 2) การรวมกลุ่มกันของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ส่งผลให้เกิดเคลื่อนย้ายทุนและแรงงานอย่างเสรี ทำให้งานใช้แรงงานส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ เนื่องจากค่าแรงต่ำก่อให้เกิดปัญหาอัตราว่างงานภายในกลุ่มจังหวัดฯ สูงขึ้น 3) เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East – West Economic Corridor) ส่งผลให้การค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านมีโอกาสมากยิ่งขึ้น แต่ยังไม่มีระบบที่จะเชื่อมต่อ 4) ยุทธศาสตร์ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 มีแนวทางจะพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เป็นฐานการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง มาตรฐานปลอดภัยและอินทรีย์ และศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและเอทานอลของประเทศ แต่ปัญหาโลกร้อนทำให้เกิดภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม ฝนแล้ง) ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการผลิตสินค้าเกษตร 5) เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East – West Economic Corridor) ส่งผลให้การค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านมีโอกาสมากยิ่งขึ้น แต่สินค้าราคาถูกจากประเทศจีนจะเข้ามาสู่ตลาดอินโดจีนมากขึ้น ทำให้มีการแข่งขันสูง

ประเด็นที่ต้องการการปรับเปลี่ยน Strength & Threat (ST)	ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย Weakness & Threat (WT)
1) แหล่งต้นน้ำที่สำคัญ ที่รองรับการผลิต ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม แต่ภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการผลิต รวมทั้งการอุปโภค บริโภค ของประชาชน 2) เป็นกลุ่มจังหวัดที่ทำการเกษตร มีพืชเศรษฐกิจและสัตว์เศรษฐกิจที่ทำรายได้ค่อนข้างสูง แต่มาตรการที่กีดกันทางการค้า เช่น มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความปลอดภัย Food Safety ส่งผลต่อการส่งออกสินค้า 3) มีจุดผ่านแดนถาวร (ช่องจอม จังหวัดสุรินทร์) และจุดผ่อนปรนเพื่อมนุษยธรรม (ช่องสายตะกู จังหวัดบุรีรัมย์) จะเป็นช่องทางในการ ส่งเสริมการค้าชายแดน และเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านมายังกลุ่มจังหวัด แต่โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกตามเมืองและด่านชายแดนยังไม่เอื้อต่อการค้า และประโยชน์ของการค้าชายแดนไม่ได้ส่งผลลัพธ์มายังเจ้าของพื้นที่ ด่านชายแดนจึงเสมือนช่องทางผ่านเข้าออก	1) การแข่งขันด้านการตลาดสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สินค้าการเกษตร สินค้าสิ่งทอราคาถูกจากจีน เวียดนาม 2) ข้อจำกัดด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ระหว่างประเทศที่ยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่เอื้ออำนวย ต่อการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยว 3) มีปัญหาการลักลอบเข้าเมือง สินค้าหนีภาษี ของผิดกฎหมาย ยาเสพติด แรงงาน ต่างด้าว ตามแนวชายแดน 4) การใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช้ภาษีของชาติตะวันตก เช่น มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าสำคัญประเภทสินค้าเกษตรแปรรูป

2.1.17 สรุปประเด็นสำคัญจากนโยบายและแผนงาน ต่อการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดได้ ดังนี้

<u>ด้านเศรษฐกิจ</u>

- มุ่งสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นจากภายในและภายนอกประเทศ (การค้าชายแดน/ส่งออก)
- เศรษฐกิจเติบโตศักยภาพของพื้นที่ และสร้างห่วงโซ่คุณค่าเพื่อก่อให้เกิดเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูงและยั่งยืน
- สร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างเป็นธรรมให้กับผู้ประกอบการ และเกษตรกรรุ่นใหม่
- กระจายรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น

<u>ด้านอุตสาหกรรม</u>

- ส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติกซึ่งเป็นอุตสาหกรรมหลักในนครราชสีมา
- พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและยังสามารถเชื่อมโยงฐานการผลิตของท้องถิ่นได้
- เพิ่มมูลค่าการลงทุน ทั้งในด้านการค้นคว้า และจำนวนแรงงาน
- ขยายตัวอุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมายไปยังตลาดต่างประเทศ
- พัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอในจังหวัดนครราชสีมาซึ่งมีสัดส่วนเป็นอันดับที่ 3 ของภาค

<u>ด้านเกษตร</u>

- ผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐานสูง ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ เช่น ผลิตสินค้าออร์แกนนิค ส่งให้กับร้านอาหารในกลุ่มจังหวัด เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพเกษตรกร
- ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ พร้อมทั้งพัฒนามาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ให้อยู่ในเกณฑ์

- ตรวจวิเคราะห์คุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าปศุสัตว์ให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์

<u>การค้า</u>

- เชื่อมโยงทางการค้าและการบริการภายในกลุ่มจังหวัด ภาค และประเทศเพื่อนบ้าน และการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ
- พัฒนาช่องทาการคมนาคมระหว่างประเทศเพื่อบ้าน เช่น ทางหลวงหมายเลข 2 ที่พาผ่านเกือบทั้งกลุ่มจังหวัด เป็นช่องทางการค้าที่สำคัญทั้งในและนอกประเทศ
- จังหวัดบุรีรัมย์และสุรินทร์ซึ่งเป็นพื้นที่เชื่อมต่อชายแดนและมีมูลค่าการค้าชายแดนที่เพิ่มขึ้น เป็นยุทธศาสตร์ด้านการค้า
- ปัญหาการค้าขายสิ่งของผิดกฎหมายข้ามแดนในจังหวัดบุรีรัมย์และสุรินทร์

<u>การท่องเที่ยว</u>

- ปรับปรุงช่องทางการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว 4 จังหวัด
- จัดทำเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ เพื่อสร้างการรับรู้กับนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ
- ส่งเสริมผ้าไหม ผ้าฝ้าย สู่ศูนย์กลางแฟชั่น ในจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์
- พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ (นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์)
- เปิดเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ (FAM Trip) นครชัยบุรินทร์ เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจในพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

<u>สิ่งแวดล้อม</u>

- การจัดการพื้นที่เมืองและชุมชนมุ่งสู่การเป็นเมืองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ และรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ในจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา
- สร้างความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อสนับสนุนการผลิตและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
- บริหารจัดการน้ำในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในการใช้น้ำยามเผชิญสภาวะแห้งแล้งแบบบูรณาการและยั่งยืน

<u>สังคม</u>

- ประชาชนในจังหวัดชัยภูมิไม่มีที่ดินทำกิน หรือที่อยู่อาศัย ได้รับการช่วยเหลือให้มีที่อยู่
- ประชากรได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะ รองรับการจ้างงานและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
- ลดจำนวนคนจนในจังหวัดบุรีรัมย์ และนครราชสีมา โดยส่งเสริมความสำคัญของการออม
- ชุมชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนมีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์อย่างเสมอภาคและยั่งยืน

<u>ความมั่นคง</u>

- ภาครัฐและเอกชนจับมือบริหารความมั่นคงตามแนวชายแดนในจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์
- ลดปัญหาการทุจริตของภาครัฐโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- ปัญหาลักลอบเข้าเมืองตามแนวชายแดน

- การก่อการร้ายหรือกระทำผิดกฎหมาย ในบริเวณชายแดน เช่น การเคลื่อนย้ายยาเสพติด หรือการค้ามนุษย์

กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับสถาบันส่งเสริมการบริหารบ้านเมืองกิจการที่ดี สำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดประชุมระดมสมองในการทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เพื่อเชื่อมโยงการพัฒนาภาค โดยได้ใช้ห่วงโซ่คุณค่า โดยหยิบยกแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 -2564) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เพื่อจัดทำโครงการ ดังนี้

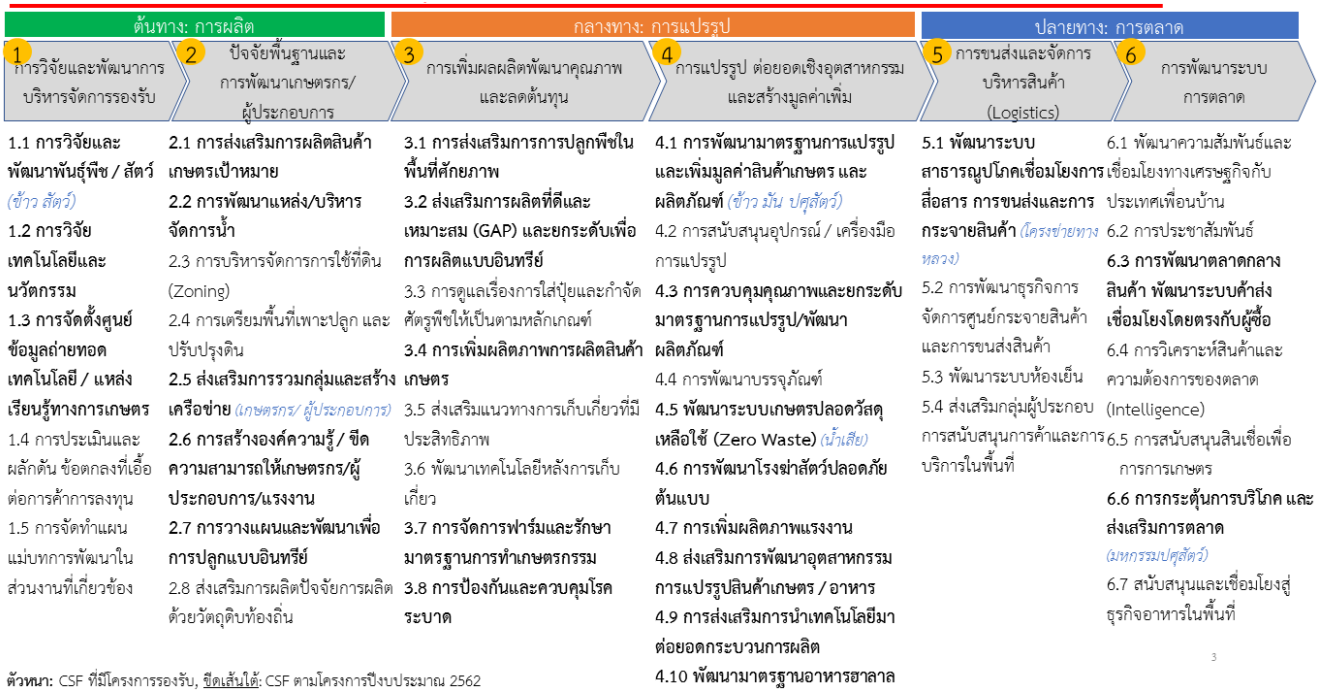
ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตร การค้า การลงทุน

แผนแม่บทเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี มีเป้าประสงค์ให้เกษตรกรมีความสามารถในอาชีพตนเอง มีประสิทธิภาพการดำเนินงาน และสินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐาน ตามความต้องการของตลาดและใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ และส่งเสริมเกษตรกรในกลุ่มจังหวัดตามศักยภาพที่มีอยู่ให้ดีขึ้น จึงต้องสร้างกิจกรรมทั้งห่วงโซ่คุณค่าของผลผลิตเกษตร ให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน ส่งเสริมการใช้วิทยาศาสตร์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าในกลุ่มจังหวัด จึงเกิดแนวคิด ดังนี้

ต้นทาง เน้นไปที่ด้านการผลิต โดยจัดวางเรื่องการวิจัยและพัฒนา การบริหารจัดการ ให้เป็นรากฐานที่สำคัญ และส่งต่อไปเรื่องการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน และการพัฒนาเกษตรกร ให้เกิดความรู้

กลางทาง เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ และยกระดับผลผลิตทางการเกษตร โดยการทำมาตรฐาน เช่น มาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์ เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสของโลกที่เน้นเรื่องอาหารปลอดภัยและรักษ์สุขภาพ นอกจากมาตรฐานอาหารปลอดภัยแล้ว การควบคุมคุณภาพการแปรรูป ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

ปลายทาง โดยการพัฒนาระบบการขนส่ง ส่งเสริมกลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการต่อรองราคา รวมถึงการพัฒนาการตลาด ประชาสัมพันธ์สินค้า กระตุ้นการบริโภค เชื่อมโยงกับธุรกิจอาหารในพื้นที่ เช่น นำสินค้าเกษตรจัดทำบันทึกข้อตกลงกับสถาบันการศึกษา ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล เป็นต้น

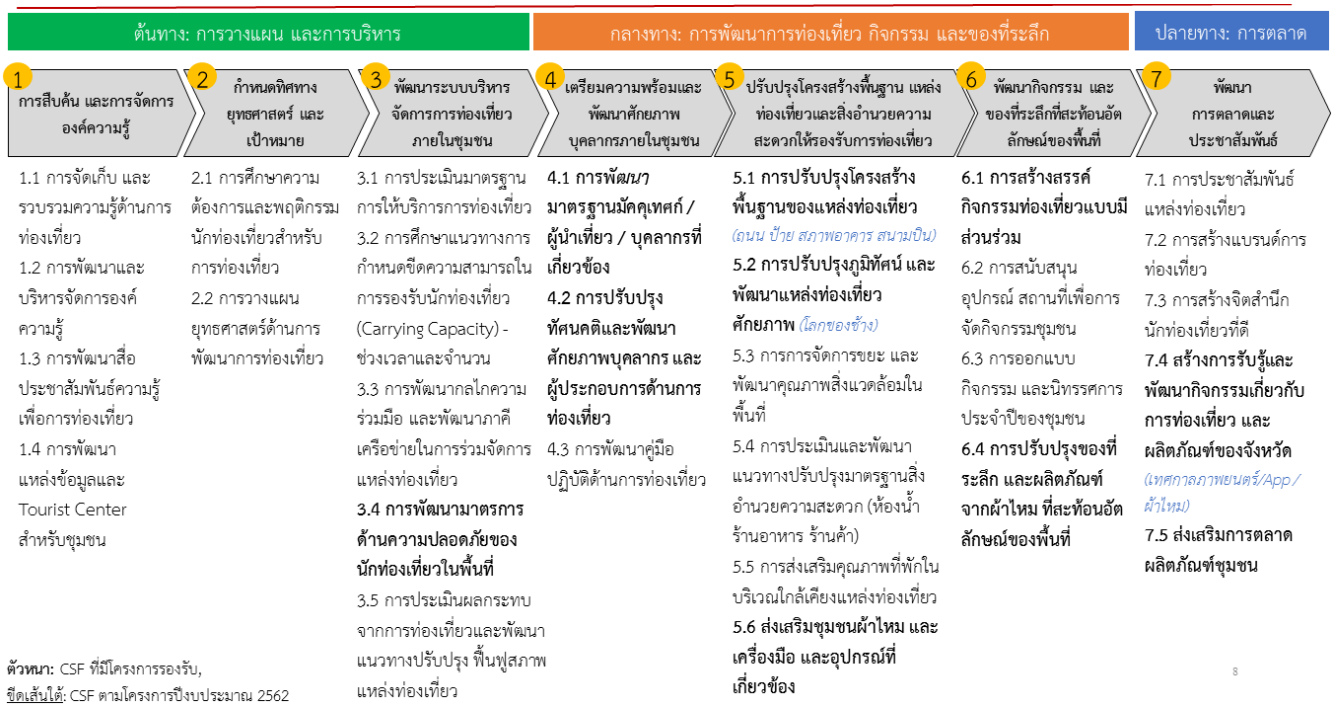
ประเด็นการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ไหม

จากการเชื่อมโยงแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ และการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทย จึงมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชน เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังคนในท้องถิ่น การถ่ายทอดวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ที่เริ่มจะสูญหายหากหมดคนรุ่นหลัง เช่น การผลิตผ้าไหม และการประชาสัมพันธ์ไปยังนานาประเทศเพื่อสร้างกับรับรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนอกเหนือจากแหล่งท่องเที่ยวหลักที่ต่างชาติรู้จักกันดี ประกอบกับนโยบายรัฐบาล ข้อ 6.6 ที่ต้องการชักจูงให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในประเทศไทย โดยการสร้างสิ่งจูงใจและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกื้อกูลต่อบรรยากาศการท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวอันมีลักษณะโดดเด่นร่วมกันหรือจัดเป็นกลุ่มได้ เช่น กลุ่มธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสุขภาพ และเชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาจากวิถีชุมชน เน้นให้ความรู้ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การควบคุมสินค้าและบริการให้มีคุณภาพ ราคาเป็นธรรม ตลอดจนการอำนวยความสะดวกต่างๆ จึงมีแนวคิด ดังนี้

ต้นทาง เริ่มจากการรวบรวมองค์ความรู้ ทั้งด้านการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ไหม ภูมิปัญญาในท้องถิ่น นำมาสู่การวิเคราะห์ความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับสิ่งที่กลุ่มจังหวัด เพื่อวางแผนด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน และพัฒนาความร่วมมือต่างๆ ควบคู่การการวางเรื่องความปลอดภัยในการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นหัวใจที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ

กลางทาง โดยการเตรียมความพร้อมบุคลากรภายในชุมชน การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานแหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงภูมิทัศน์ สิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมชุมชน/หมู่บ้านไหม การพัฒนา สร้างสรรค์กิจกรรม การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม นิทรรศการหรืองานประจำปีของชุมชน การปรับปรุงของที่ระลึก ที่สะท้อนอัตลักษณ์

ปลายทาง สร้างการรับรู้ ให้เกิดแบรนด์การท่องเที่ยว ส่งเสริมการตลาดชุมชน

ประเด็นการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต

จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้สูงอายุเริ่มมีจำนวนมากขึ้น การดูแลให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีปลอดภัย มีผู้ดูแล จากนโยบายรัฐบาล ข้อ 3.4 เตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูอายุ แต่ก็ยังต้องวางรากฐานทางสังคมให้ดี โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ นโยบาย ข้อ 4.4 พัฒนาคนทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต และ ข้อ 5 การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน ซึ่งกลุ่มจังหวัดมุ่งเน้นไปที่การยกระดับคุณภาพชีวิต หรือทรัพยากรมนุษย์ ถือเป็นฐานที่สำคัญส่งผลให้ด้านอื่นๆ ดีขึ้น แต่การจัดทำห่วงโซ่คุณค่าในเวทีนี้ ทางสถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้จัดทำให้ครบทุกด้าน เพื่อให้เห็นภาพที่กลุ่มจังหวัดยังต้องการเติมเต็ม ทั้งด้านความมั่งคงในชีวิตและทรัพย์สิน และการรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นแนวทางให้กับจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัด สามารถนำไปใช้ในพื้นที่ของตนเอง เพราะเรื่องเหล่านี้ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ในพื้นที่มีความต้องการพัฒนา จึงกำหนดเป็นแนวทาง ดังนี้

1. เริ่มจากการส่งเสริมการเรียนรู้ ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ พัฒนาแหล่งศึกษา สร้างโอกาสและแนวทางในการเข้าสู่การศึกษา

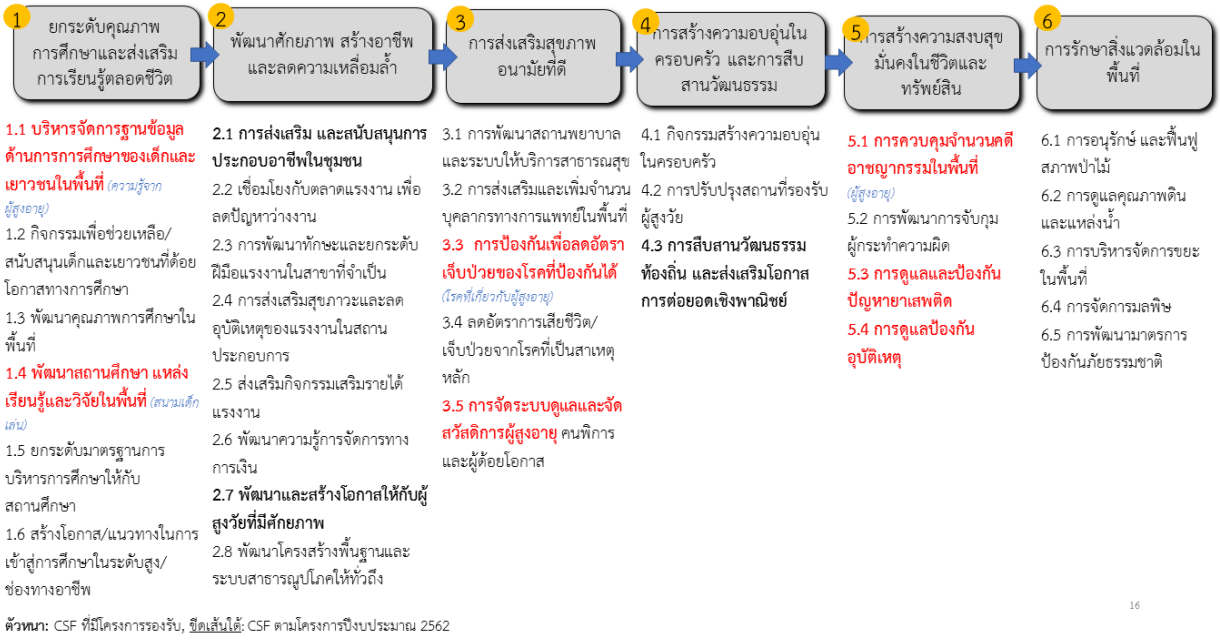
2. เมื่อมีการศึกษา ก็นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพเพื่อการสร้างอาชีพ ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม

3. การส่งเสริมสุขภาพอนามัยที่ดี ป้องกันการเจ็บป่วย ลดอัตราการเสียชีวิต พร้อมทั้งจัดระบบดูแลและจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

4. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่สร้างความอบอุ่น การสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นจากรุ่นหนึ่งสู่เด็กรุ่นใหม่ นำไปสู่การต่อยอดทางพาณิชย์ด้วย

5. การสร้างความสงบสุขมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน ด้วยการดูแลป้องกันการเกิดอาชญากรรม อุบัติเหตุ ยาเสพติด

6. การรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ทั้งเรื่องป่าไม้ ดิน แหล่งน้ำ การบริหารจัดการขยะ รวมทั้งการป้องกันภัยธรรมชาติ

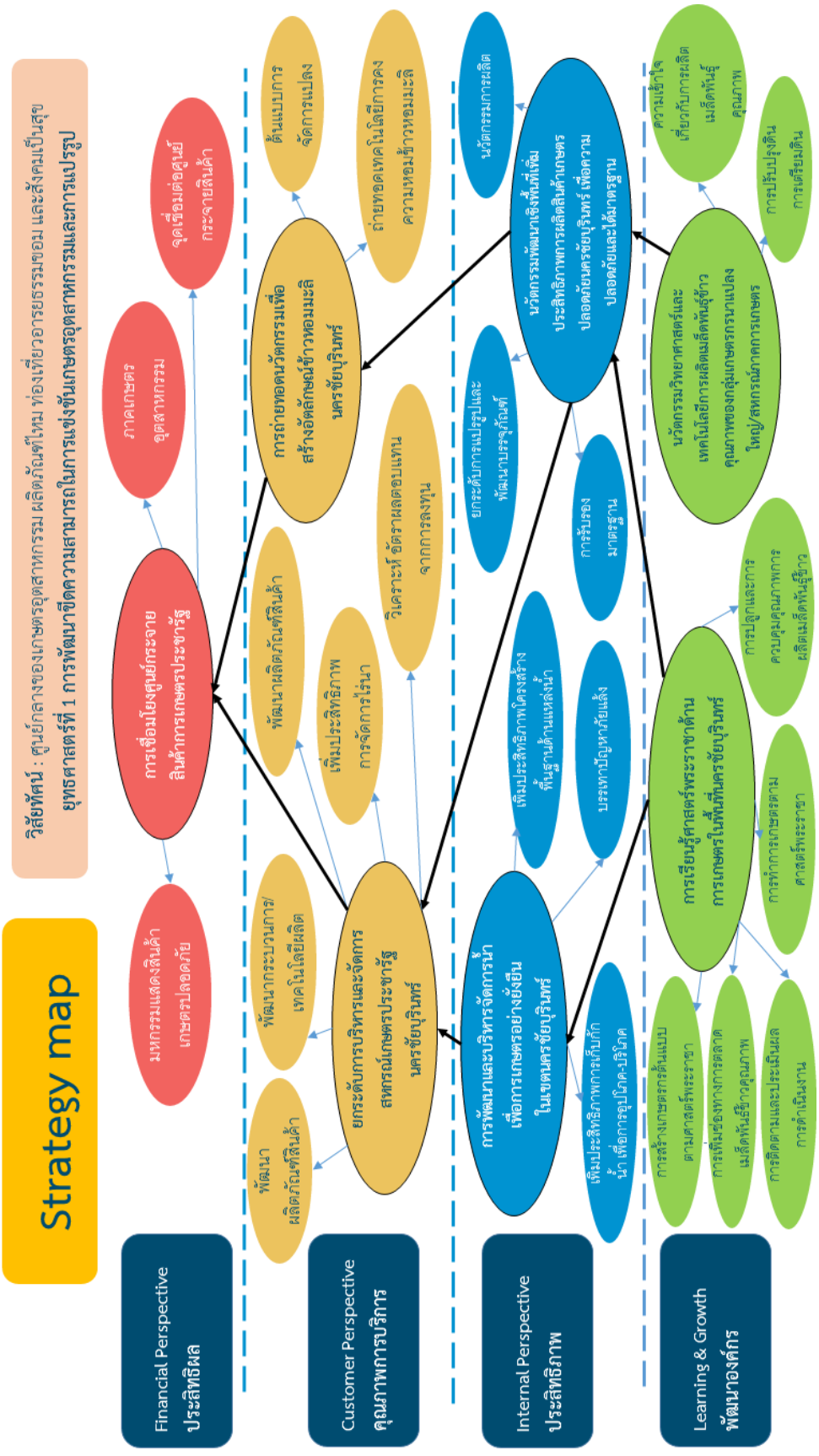
กลุ่มจังหวัดมีการจัดทำแผนที่ยุทธศาสตร์ของภาพรวมของกลุ่มจังหวัด โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นหรือศูนย์ปฏิบัติการร่วมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ROC) ซึ่งมีเป้าหมายหรือประสิทธิพลที่ต้องการคือ กลุ่มจังหวัดหลุดพ้นจากความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม และอัตราการขยายตัวเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ดังนี้

แผนที่ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
Strategy Map

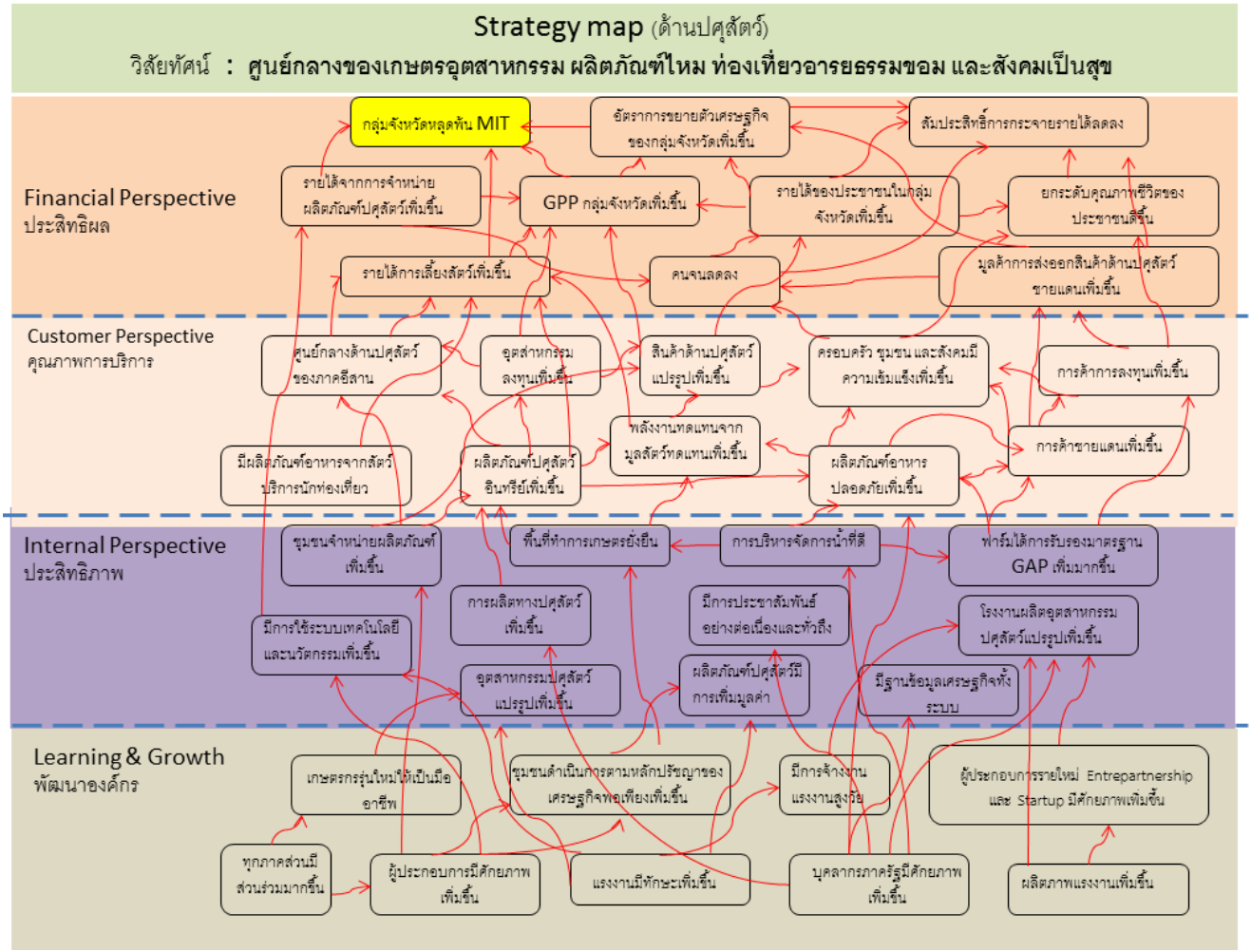

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยเชิญส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ประชาสังคม และสถาบันการศึกษา เข้ามาร่วมการจัดทำแผน โดยมีการระดมความคิดเห็น และมีการจัดทำแผนที่ยุทธศาสตร์ Strategy Map ตามประเด็นแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการเกษตร

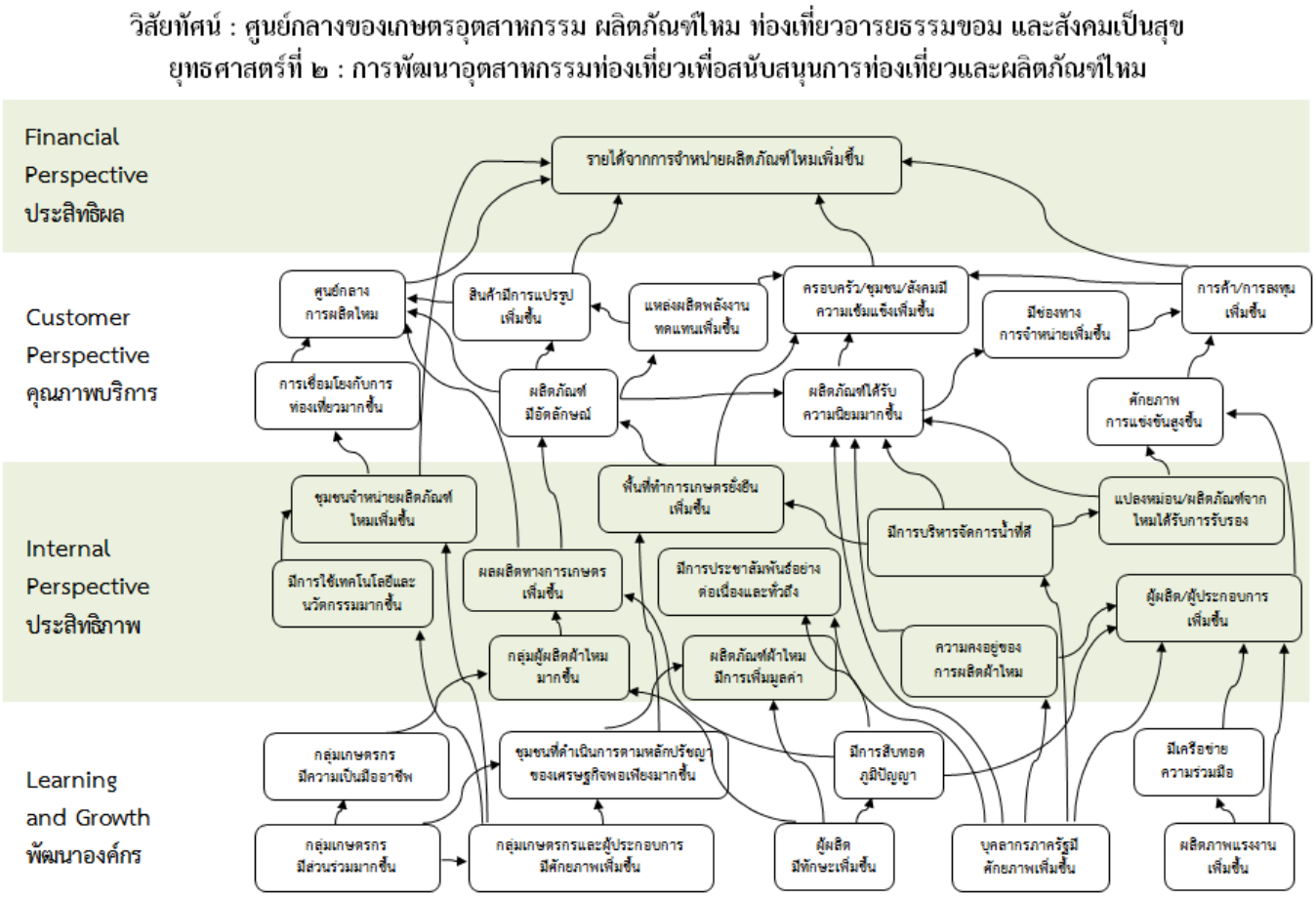
ด้านการปศุสัตว์

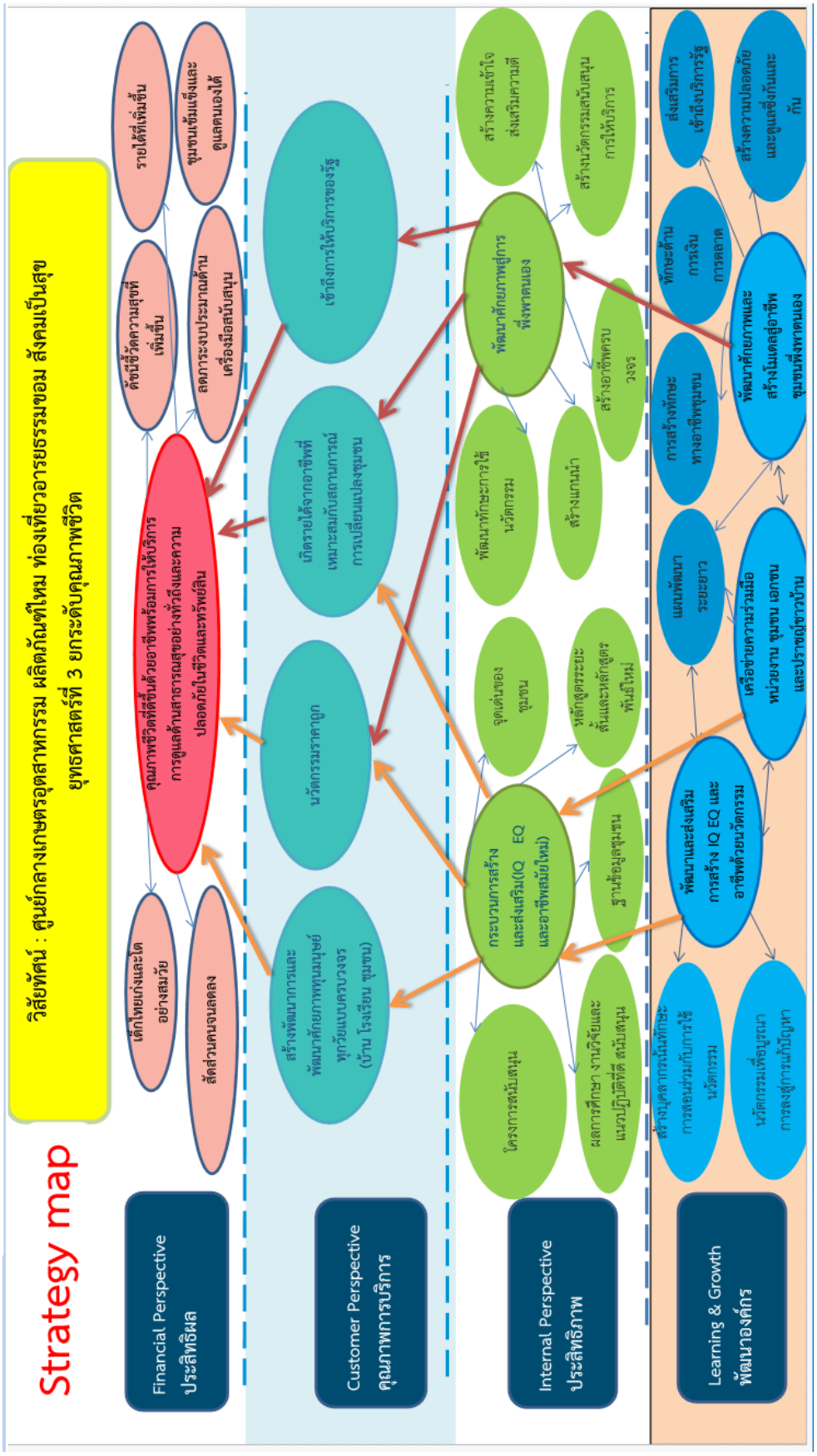
ด้านการท่องเที่ยว

ด้านผลิตภัณฑ์ไหม

ด้านสังคม

Strategy map
วิสัยทัศน์ : ศูนย์กลางเกษตรอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ท่องเที่ยวอารยธรรมของ สังคมเป็นสุข
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพชีวิต
Financial Perspective ประสิทธิผล
Customer Perspective คุณภาพการบริการ
Internal Perspective ประสิทธิภาพ
Learning & Growth พัฒนาองค์กร
คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วยอาชีพพร้อมการให้บริการ การดูแลด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
เด็กไทยเก่งและโต อย่างสมวัย
สัดส่วนคนจนลดลง
สร้างพัฒนาการและ พัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ทุกวัยแบบครบวงจร (บ้าน โรงเรียน ชุมชน)
นวัตกรรมราคาถูก
เกิดรายได้จากอาชีพที่ เหมาะสมกับสภาวการณ์ การเปลี่ยนแปลงชุมชน
เข้าถึงการให้บริการของรัฐ
ดัชนีชี้วัดความสุขที่ เพิ่มขึ้น
ลดภาระงบประมาณด้าน เครื่องมือสนับสนุน
รายได้เพิ่มขึ้น
ชุมชนพึ่งตนเองและ ดูแลตนเองได้
กระบวนการสร้าง และส่งเสริม(IQ EQ และอาชีพสมัยใหม่)
โครงการสนับสนุน
ผลการศึกษา งานวิจัยและ นวัตกรรมที่ตอบโจทย์ แก้ปัญหาได้จริง
จุดเด่นของ ชุมชน
หลักสูตรระยะ สั้นและหลักสูตร ฝึกอบรมใหม่
สร้างความเข้าใจ ส่งเสริมความดี
สร้างนวัตกรรมสนับสนุน การให้บริการ
พัฒนาศักยภาพผู้บริการ ที่พึงพาตนเอง
พัฒนาทักษะการใช้ นวัตกรรม
สร้างแกนนำ
สร้างองค์ที่ครบ วงจร
พัฒนาและส่งเสริม กระบวนการสร้าง IQ EQ และ อาชีพที่สอดคล้องกับ
ระบบสนับสนุนการ ตัดสินใจของผู้บริหาร
ผู้ใช้แบบประเมินตนเอง ผ่านระบบออนไลน์
เครือข่ายความร่วมมือ ทุกภาคี ทุกระดับ
ทุกภาคีมีส่วนร่วม ในการพัฒนาคน
ส่งเสริมการ เข้าสู่ประชาคม
ท้องถิ่นมีการ กระจายอำนาจ
การตลาด
สร้างความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน
ทุกภาคีมีส่วนร่วม ในการพัฒนาคน
ระบบสนับสนุนการ ตัดสินใจของผู้บริหาร
แหล่งท่องเที่ยว ระยะสั้น
ระบบสนับสนุนการ ตัดสินใจของผู้บริหาร
ผู้ใช้แบบประเมินตนเอง ผ่านระบบออนไลน์
ระบบสนับสนุนการ ตัดสินใจของผู้บริหาร

<u>จุดเน้นการพัฒนาที่กลุ่มจังหวัดควรให้ความสำคัญ</u>

- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการเกษตรให้ได้มาตรฐานเกษตรปลอดภัย เนื่องจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 1,137,793 คน เทียบกับประชากรทั้งกลุ่มจังหวัดฯ จำนวน 6,752,462 คน คิดเป็นร้อยละ 16.85 และมีพื้นที่เกษตรมากถึงร้อยละ 68.15 ของพื้นที่ทั้งหมดของกลุ่มจังหวัด ประกอบกับศักยภาพที่โดดเด่นในพืชและสัตว์เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดฯ ที่สำคัญและมีชื่อเสียง ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย โคเนื้อ ไก่ แพะ จึงเป็นจุดเน้นที่ควรส่งเสริมในด้านเกษตร
- ส่งเสริมการแปรรูปเป็นอุตสาหกรรมอาหารแบบครบวงจร โดยพัฒนาอุตสาหกรรมกลางทางและปลายทางให้มากขึ้น จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ภาค ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ กำหนดให้กลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาทิ พัฒนาให้นครราชสีมาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแบบครบวงจร
- การบริหารจัดการน้ำ โดยจัดหาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตรให้เพียงพอ
- ส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อสร้างโอกาสในการหารายได้จากภาคการเกษตรและภาคนอกเกษตร รวมทั้งผลิตภัณฑ์ไหม โดยการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับประวัติศาสตร์และสินค้าชุมชน
- การสร้างมูลค่าเพิ่มในสาขาท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของกลุ่มได้แก่ ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ อารยธรรมขอม ประเพณี ศาสนา หมู่บ้านท่องเที่ยวไหม แหล่งท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะอาด สะดวกและความปลอดภัยได้มาตรฐานและเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จากการใช้ประโยชน์จากระบบ Logistic

****